ב"ה | גיליון 786
ערב שבת קדש
פרשת כי תשא תשפ"ו

י-ם	17:05	18:17
ת"א	17:24	18:20
חיפה	17:23	18:19
ב"ש	17:25	18:20

אוצר הנפש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי **הרב יצחק גינזבורג** שליט"א

אוצר הפרשה

החלבנה והלבונה

בתחלת פרשת כי תישא יש את שמן המשחה ואחר כך את קטרת הסמים. בקטרת הסמים יש "נטף ושחלת וחלבנה". מתוך **יא סממני הקטרת יש ארבעה שכתובים בפירוש, שהם העיקר, ולוקחים מהם משקל שוה, "בד בבד יהיה" – משקל גדול, "שבעים שבעים מנה", כי הם כתובים בפירוש. השלישי הוא החלבנה והרביעי, האחרון, הוא "לבונה זכה".**

לבונה זכה וחלבנה הן בעצם דבר והיפוכו:

לחלבנה יש ריח רע. למה שמים חלבנה בתוך הקטרת, שהיא בשביל להעלות ריח ניחוח? כדי שלא נרחיק ולא נוציא מתעניתנו – כאשר עם ישראל מתענה ומתפלל לה', להושיע אותו בעת צרה, כמו בזמן של פורים – את פושעי ישראל. החלבנה מסמלת את פושעי ישראל ומלמדת שחייבים לצרף פושעי ישראל לתפלות שלנו, לתעניות שלנו. כלומר, בתודעה שלנו פושע ישראל הוא חלק אינטגרלי, עצמי, שלנו, עם ישראל – לא מוציאים אותו ח"ו כי הוא פושע, הוא החלבנה.

מהי ה"לבונה זכה" שבאה אחריו? אור מקיף על גבי הכתרין דמסאבותא, ניצוץ של קדושה לגמרי, נבדל ושונה באין ערוך משאר הסממנים. רואים שיש סמיכות ביניהם, ולא רק שיש סמיכות אלא שאותיות לבונה הן בעצם ארבע האותיות האחרונות של חלבנה, חלבנה היא ח-לבנה. רואים שהלבונה יוצאת מהחלבנה, המקיף של הקדושה יוצא מפושעי ישראל.

(ליל פורים תשפ"ג)

אוצר הסיפור

ונהפוך הוא | סיפור לפורים

פעם אחת, בימי פורים, בא עני כפרי אחד לעיר קאדניץ לשמוע מקרא מגילה מפי המגיד הקדוש. הוטבה הקריאה מאוד בעיניו ונהנה מאד ונתמלא שמחה. אחר התפלה נתן לו המגיד שלום, ואמר לו: הלא אתה מכפר פלוני השייך לי, ומדוע לא נתת לי משלוח מנות? ולא ידע מה להשיב, כי לרש אין כל בבית – אפילו לחם לפי הטף, ואיך יקדם פני המגיד הקדוש במשלוח מנות? בתוך כך אמר לו המגיד: הנה פורים היום, בא ותטעום מעט משקה! בבית המגיד נתנו לו יין שרף ומגדנות, ומרוב שמחה אשר זכה לשתות בבית המגיד יחד עם החבריא קדישא, וגם היין ישמח, נהפך לאיש אחר, והרהיב עז בנפשו ללכת אל הגביר ר' יונה ליטמאן ז"ל שהיה סוחר יין. כאשר בא לשם אמר בקול שמח: פורים טבא! הנה אני מבקש ממעלתכם שתתנו לי בהקפה בקבוק יין טוב. ובטח אשלם לכבודכם, ואם לאו? הלא פורים היום! והסוחר נתרצה לדבריו ונתן לו. אחר כך הלך גם לחנות אחד ואמר גם כן בקול שמח: "פורים טבא!" וביקש שיתנו לו בהקפה שנים שלשה תפוזים, "ובטח אשלם. ואם לא אשלם, הלא פורים היום!" ונתנו לו.

> מר לו המגיד: טוב עשית! ותזכור, שבכל פורים תביא משלוח מנות כאשר יתנהגו כל בני הישובים!

רץ בשמחה גדולה אל המגיד הקדוש ונתן את היין והתפוזים באמרו: זה אני נותן משלוח מנות. אמר לו המגיד: טוב עשית! ותזכור, שבכל פורים תביא משלוח מנות כאשר יתנהגו כל בני הישובים! ויהי אחר הדברים האלה, התיישב האיש: הנה בני ביתי רעבים, ואינם יודעים כלל משמחת פורים. אראה לשמח גם אותם. והלך אל המוזג, ואמר גם כן בקול "פורים טבא!" וביקש שיתנו לו יין שרף, "ובטח אשלם. ואם לא אשלם, הלא פורים היום!" וגם כן נתן לו, והלך להאופה גם כן בנוסח זה ולקח לחם, ובחנות לקח דגים מלוחים. אחר כך מיהר לביתו, וכאשר נכנס ענה בקול רם: "פורים היום! פורים היום!".

אשתו וילדיו, שמעולם לא ראו אותו מלא שמחה כל כך, חשבו שאולי נשתגע חס ושלום... שם לפניהם את הלחם, הדגים והיי"ש, ואמר להם: אכלו ושתו, וייטב לבכם, כי פורים היום! אכלו ושתו וגם הוא עמהם, וכאשר שתו כמה כוסות נתמלאו ששון ושמחה ויקומו כולם לרקד עד אמצע הלילה. והנה קול דופק בפתח. שאלו: מי זה? ושמעו קול ערל אחד. פתחה האשה הדלת, והערל בא אל הבית. מובה, פצוע ומגואל בדם. רחצו אותו, נתנו לו כוס יין שרף ופת לחם, ויאכל וישת ויאמר: החייתני, כי כפסע היה ביני ובין המוות. ויספר להם הגוי, כי בנו יחידו הכהו מכות מות וישלך אותו החוצה, ולולא הם שפתחו לו היה מת וגווע מהקור ומכאב המכות. "ומשום שבני נהפך עלי לרוצח ואתם רחמתם עלי – אראה לכם מטמון ואוצר, שהיה בדעתי לגלות לבני סמוך למותי וכעת אגלה אותו לכם".

המשך בעמ' הבא

יו"ל ע"י תלמידי הרב גינזבורג. להצטרפות לתפוצת שיעורי הרב:דוא"ל: itielgi@gmail.com וואטסאפ: 050-7951105

אוצר התבונה

מגילת אסתר – גילוי ההסתר, עצמותו ית', דרך מושיעיו

עכשיו שרנו "אבן אתה אל מסתתר". המשך הפסוק הוא "אלהי ישראל מושיע". "אל מסתתר" רומז לאסתר המלכה – "אסתר מן התורה מנין? 'ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא'". מגילת אסתר וחג פורים קרו בחו"ל, בזמן הגלות. במובן מסוים, יש מעלה בגלות, אפילו יותר מאשר בזמן הבית – כשאנחנו יושבים פה לבטח, בארצנו הקדושה.

אף על פי שבגלות "עבדי אחשורוש אנן" – ה' עושה לנו שם נסים גדולים. **נס פורים הוא הנס הכי גדול – אף על פי שהוא מלובש בדרכי הטבע שרשו בעצמות ממש, למעלה משם הוי'. כל נסי יציאת מצרים הם גילוי שם הוי', "ושמי הוי' לא נודעתי להם", כמו שמסביר הרמב"ן על התורה – נסים למעלה מדרך הטבע, שידוד הטבע. לעומת זאת, בפורים שם הוי' לא מופיע במגילה בגלוי – הנסים באים מעצמות ממש. העצמות מתגלה דווקא בזמן הגלות, בזמן ש"אבן אתה אל מסתתר", "אסתר מן התורה מנין?". הנס הזה נקרא ישועה – "אלהי ישראל מושיע". וכך חותמים את הברכה שלאחר קריאת המגילה – "האל המושיע" (באומרו "האל המושיע" יכוון למחות את "זכר עמלק" – חושבנא דדין כחושבנא דדין).**

העצמות מתגלה דווקא בזמן הגלות, בזמן ש"אבן אתה אל מסתתר"

נחזור לפסוק הראשון, "אבן אתה אל מסתתר". חוץ מ"אל מסתתר" יש פה מלה חשובה ביותר – "אתה", פונים כך לקב"ה. כתוב בתניא שהפניה לקב"ה "אתה" היא למעלה מכל השמות – "ברוך אתה הוי'", ה"אתה" יותר מה"הוי'". זו פניה לעצמותו יתברך, קשר עצמי בין ה'אני' העצמי שלי, ה"חלק אלוק ממעל ממש" שיש בי, ל"אתה", עצמות ה'.

אם כן, "אבן אתה אל מסתתר" אומר שה"אתה" מסתתר, וגילוי ההסתר – מגילת אסתר – הוא לגלות את היחס שלנו לקב"ה, שמושיע אותנו, על ידי ה"מושיעים" שהוא שולח לנו. הגיבורים של פורים, "יהודי והדסה" – מרדכי נקרא סתם 'יהודי'. במגילה הוא נקרא "מרדכי היהודי", אבל בפיוט, בסליחה, קוראים לו סתם 'יהודי'. "מיהו יהודי? הכופר בעבודה זרה". סתם יהודי הוא מרדכי – לא צריך אפילו את השם שלו, "יהודי והדסה הקמת מושיעים". אחר כך "מור והדס הושעת בניך" – הכל ישועה. "יהודי והדסה הקמת מושיעים" – הוא מושיע אותנו כאשר ה"אתה" מתגלה.

(ליל פורים תש"פ)

המשך מ'אוצר הסיפור':

הלך הערל עם הכפרי תיכף אל היער, והראהו כי תחת אילן מסוים מונח המטמון. כעבור איזה ימים מת הערל מן המכות אשר הכהו בנו, והלך הכפרי אל היער בלילה. חפר במקום המסומן, מצא הון רב ובא אל המגיד כאחד הגבירים. ובכל פורים היה אצל המגיד הקדוש ונתן משלוח מנות כיאות, והיה העשירות לו ולזרעו אחריו.

הסיפור המתוק הזה מגלם הרבה מרוחו של חג הפורים: שמחה הפורצת גבולות בנפש, משלוח מנות-שהוא מתנות לאביונים-שהם משתה ושמחה... אך נשים לב לסוף הסיפור, לישועה שבאה בהפתעה דווקא מן הגוי השכן.

על אף שפורים הוא חג של התנגשות גדולה בין יהודים לשאינם, בסוף סיפור המגילה נרשמת דווקא התקרבות – "ורבים מעמי הארץ מתייהדים". גם בסיפור שלנו, הגוי נפרד ממשפחתו שנהפכה לו לרועץ, ומתחבר ליהודי עד כדי מסירה של כל רכושו (בבחינת "בכל מאֹדך"...). כאשר הגוי, שמסתמא הוא מאלה ש"ממונם חביב עליהם מגופם" ואף מנפשם, מוסר את ממונו ליהודי, ניתן לומר כי הוא מעין "מתייהד לאחר מיתה" וזובה לתיקון גדול בכך. ובידוע ש"מתייהד" איננו דווקא גיור של ממש, והוא על דרך "כל הכופר בעבודה זרה נקרא יהודי": כאשר גוי מואס וכופר בתרבות הגויית, ומתחבר לישראל, הרי הוא כנכנס לכלל "יהודי" בהגדרה זו.

(מתוך נפלאות פר' כי תשא פ"ה)

אוצר הפתגם

העצבות על חטא העגל, חטא עבודה זרה – אפילו אחרי החטא הכי חמור אסור להיות עצובים!

(ליל שבת שמיני פ"ד)

כל אחד צריך להרגיש שה' צוחק עליו בפורים – איך שכל מיני דברים לא צפויים יוצאים ממנו, מהמעשים שלו, מהמחשבות שלו, לא לפי התכנון שלו.

(ליל פורים פ"ג)

מהדורה עיצובי: דעה & אביחיל | 054-6580146